

**Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till
revidering av lagstiftningen om tillämpningsområdet för finsk
straffrätt**

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 1/1996 rd med förslag till revidering av lagstiftningen om tillämpningsområdet för finsk straffrätt. Riksdagen, som i ärendet har mottagit lagutskottets be-

tänkande nr 4/1996 rd, har antagit följande lagar, av dem den andra efter sådan behandling som stadgas i 67 § 2 mom. riksdagsordningen:

Lag

om ändring av strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 1 kap. strafflagen, jämte ändringar, som följer:

1 kap.

Om tillämpningsområdet för finsk straffrätt

1 §

Brott som har begåtts i Finland

På brott som har begåtts i Finland tillämpas finsk lag.

2 §

Brott som har anknytning till finska fartyg

På brott som har begåtts ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg tillämpas finsk lag, om brottet har begåtts

1) när fartyget befann sig på öppna havet eller inom ett område som inte tillhör någon stat eller när luftfartyget befann sig inom eller ovanför ett sådant område, eller

2) när fartyget befann sig inom en främmande stats område, eller när luftfartyget befann sig inom eller ovanför ett sådant område, och brottet har förövats av fartygets befälhavare eller en medlem av besättningen eller en passagerare eller någon som annars har medföljt fartyget.

Finsk lag tillämpas även på brott som befälhavaren för eller en medlem av besättningen ombord på ett finskt fartyg eller luftfartyg förövat utanför Finland, om gärningsmannen genom sin gärning brutit mot en särskild skyldighet som enligt lag åvilar honom i egenskap av befälhavare eller medlem av besättningen.

3 §

Brott som riktar sig mot Finland

På brott som har förövats utanför Finland och som riktar sig mot Finland tillämpas finsk lag.

Ett brott anses rikta sig mot Finland, om

1) det är ett lands- eller högförräderibrott,
2) gärningen på något annat sätt allvarligt kränkt eller äventyrat Finlands statliga, militära eller ekonomiska rättigheter eller intressen, eller om

3) det riktar sig mot en finsk myndighet.

4 §

Tjänstebrott och militära brott

På brott som nämns i 40 kap. och som har

begåtts utanför Finland av en person som avses i 2 kap. 12 § tillämpas finsk lag.

Finsk lag tillämpas likaså på brott som nämns i 45 kap. och som har förövats utanför Finland av en person som det nämnda kapitlet skall tillämpas på.

5 §

Brott som riktar sig mot finska medborgare

På brott som har begåtts utanför Finland och som riktar sig mot en finsk medborgare, ett finskt samfund, en finsk stiftelse eller någon annan finsk juridisk person eller en i Finland varaktigt bosatt utlänning tillämpas finsk lag, om på gärningen enligt finsk lag kan följa fängelse i över sex månader.

6 §

Brott som har begåtts av finsk medborgare

På brott som en finsk medborgare har begått utanför Finland tillämpas finsk lag. Har brottet förövats inom ett område som inte tillhör någon stat, är en förutsättning för straffbarheten att på brottet enligt finsk lag kan följa fängelse i över sex månader.

Som finsk medborgare anses den som vid gärningstidpunkten eller när rättegången inleds är finsk medborgare.

Med finsk medborgare jämställs

1) den som vid gärningstidpunkten eller när rättegången inleds är varaktigt bosatt i Finland, samt

2) den som påträffas i Finland och som när rättegången inleds är medborgare eller varaktigt bosatt i Danmark, Island, Norge eller Sverige.

7 §

Internationella brott

På brott som begås utanför Finland och vars straffbarhet oberoende av lagen på gärningsorten grundar sig på en internationell överenskommelse som är förpliktande för Finland eller på någon annan författning eller bestämmelse som är internationellt förpliktande för Finland (*internationellt brott*), tillämpas finsk lag. Närmare stadganden om tillämpningen av denna paragraf utfärdas genom förordning.

8 §

Annat brott som har begåtts utanför Finland

På brott som har begåtts utanför Finland och på vilket enligt finsk lag kan följa fängelse i över sex månader tillämpas finsk lag, om den stat inom vars område brottet har förövats har begärt att åtal för brottet skall väckas vid finsk domstol eller som med anledning av brottet har framställt begäran om att gärningsmannen skall utlämnas men begäran har avslagits.

9 §

Juridiska personers straffansvar

Skall på ett brott enligt detta kapitel tillämpas finsk lag, bestäms även juridiska personers straffansvar enligt finsk lag.

10 §

Gärningsorten

Ett brott anses vara begånget såväl där den brottsliga handlingen företogs som där den rekvisitsenliga följden av brottet framträdde. Ett underlåtenhetsbrott anses vara begånget såväl där gärningsmannen borde ha handlat som där den rekvisitsenliga följden av brottet framträdde.

Om brottet stannade vid försök, anses det vara begånget även där den rekvisitsenliga följden antingen sannolikt eller enligt gärningsmannens uppfattning skulle ha framträtt om brottet skulle ha fullbordats.

En anstiftares och en medhjälparens brott anses vara begånget både på den ort där delaktighetsgärningen utfördes och på den ort där gärningsmannens brott anses vara begånget.

Om gärningsorten inte med säkerhet kan fastställas, men det finns grundad anledning att anta att brottet har begåtts inom finskt område, skall det anses vara begånget i Finland.

11 §

Kravet på dubbel straffbarhet

När ett brott har begåtts inom en främmande stats område kan finsk lag tillämpas

med stöd av 5, 6 och 8 §§ endast om gärningen är straffbar också enligt lagen på gärningsorten och om även en domstol i den främmande staten kunde ha dömt ut straff för gärningen. För brottet får härvid inte i Finland dömas ut en påföljd som är strängare än den som stadgas för brottet enligt lagen på gärningsorten.

12 §

Justitiekanslerns åtalsförordnande

Brottmål får inte prövas i Finland utan justitiekanslerns förordnande, om

1) brottet har begåtts utanför Finland, eller om

2) en utlänning har begått ett brott ombord på ett utländskt fartyg då det befunnit sig på Finlands territorialvatten, eller ombord på ett utländskt luftfartyg då det befunnit sig i Finlands luftrum, och brottet inte riktat sig mot Finland, en finsk medborgare, en i Finland varaktigt bosatt utlänning eller ett finskt samfund, en finsk stiftelse eller någon annan finsk juridisk person.

Justitiekanslerns förordnande behövs dock inte, om

1) gärningsmannen är finsk medborgare eller en person som enligt 6 § jämställs med finska medborgare och brottet har riktat sig mot Finland, en finsk medborgare, en i Finland varaktigt bosatt utlänning eller ett finskt samfund, en finsk stiftelse eller någon annan finsk juridisk person,

2) brottet har begåtts i Danmark, Island, Norge eller Sverige och allmänna åklagaren på gärningsorten har framställt en begäran om att brottet skall behandlas vid en finsk domstol,

3) brottet har begåtts ombord på ett finskt fartyg då det befunnit sig på öppna havet eller inom ett område som inte tillhör någon stat eller ombord på ett finskt luftfartyg då det befunnit sig inom ett sådant område eller ovanför det,

4) brottet har begåtts ombord på ett fartyg eller luftfartyg medan det befunnit sig i reguljär trafik mellan orter i Finland eller mellan en ort i Finland och någon ort i Danmark, Island, Norge eller Sverige,

5) brottet skall behandlas som ett brottmål som avses i militära rättegångslagen (326/83), eller om

6) det enligt lag är republikens president eller riksdagen som bestämmer om väckande av åtal.

13 §

Utländsk dom

För utanför Finland begångna gärningar får åtal inte väckas i Finland, om angående gärningen redan har givits en lagakraftvunnen dom i den stat där gärningen begicks och

1) åtalet har förkastats,
2) den åtalade har konstaterats vara skyldig men inte dömts till straff,

3) den ådömda påföljden har verkställts eller verkställigheten pågår, eller

4) den ådömda påföljden har förfallit enligt lagen i domstolsstaten.

Oberoende av 1 mom. får justitiekanslern förordna att åtal skall väckas i Finland, om en utomlands given dom inte grundar sig på en begäran som har framförts av en finsk myndighet och

1) brottet enligt 3 § anses rikta sig mot Finland,

2) brottet är ett sådant tjänstebrott eller militärt brott som avses i 4 §,

3) brottet är ett internationellt brott som avses i 7 §, eller

4) brottet enligt 10 § anses begånget även i Finland.

Döms någon i Finland till straff för ett brott för vilket han redan helt eller delvis utstått en utomlands ådömd påföljd, skall från straffet göras ett skäligt avdrag. Om den utståndna påföljden var ett frihetsstraff, skall domstolen från straffet avräkna den tid som motsvarar frihetsberövandet. Domstolen kan även fastställa att den utståndna påföljden skall anses som en tillräcklig påföljd för brottet.

14 §

Hänvisningsstadgande

Om utlämning för brott och om annan internationell rättshjälp samt om immunitet i vissa fall för de personer som deltar i en rättegång eller förundersökning stadgas särskilt.

15 §

För Finland förpliktande internationella överenskommelser och folkrättslig praxis

Om en internationell överenskommelse som är förpliktande för Finland eller någon annan författning eller bestämmelse som är internationellt förpliktande för Finland i något fall begränsar tillämpningsområdet för

finsk straffrätt utöver vad som stadgas i detta kapitel, skall begränsningen följas så som avtalats. Utan hinder av detta kapitel skall dessutom iaktas de begränsningar av tillämpningsområdet för finsk lag som följer av allmänt erkända folkrättsliga regler.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lag**om ändring av 2 § lagen om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan**

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § riksdagsordningen stadgar,

ändras 2 § 1 mom. lagen den 3 juni 1960 om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan (270/60), sådant det lyder i lag av den 30 april 1987 (466/87), som följer:

2 §

En finsk medborgare får inte utlämnas för ett politiskt brott eller för ett brott som har begåtts i Finland.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Helsingfors den 10 juni 1996